

Поведінка журналістів у кризових ситуаціях

Аналіз прикладів із практики України:

Випадок III: Sky News / Поблизу Києва

Команда з п'яти осіб, повністю екіпірована куленепробивними жилетами, шоломами з маркуванням PRESS, знаходилася в цивільному автомобілі, на якому (ймовірно) не було чіткого маркування преси.

Засідку на них було влаштовано на мосту чотирисмугової дороги, що веде до Києва. Дорога була частково заблокована перешкодами та зламаними автомобілями, а також пошкоджена. В результаті автомобілі могли перетинати міст лише на невеликій швидкості. Команда зрозуміла, що їхній автомобіль атакують лише після другого влучення в машину. Вони зупинились і спробували укритись з поля зору стрільця, сховавшись усередині салону. Через обстріл команда спробувала озвучити, що вони - журналісти. Проте по ним продовжували вести вогонь. Використовуючи візуальний захист та ефективно прикриття, вони зуміли відійти приблизно на 200 м та знайшли притулок у місцевому заводському цеху. Там вони перевірили один одного на наявність поранень та організували безпечне транспортування назад, яке відбулося набагато пізніше під покривом темряви.

<https://news.sky.com/story/sky-news-teams-harrowing-account-of-their-violent-ambush-in-ukraine-this-week-12557585>

Оцінка

Атакував команду у вузькому місці (choke point) з відстані близько 500 метрів кулеметник. Цей навідник був дуже добре підготовлений. Це зрозуміло з того, як саме він стріляв - тільки дуже короткими чергами за раз і близько 50% його пострілів потрапляли в машину. Стрілець дуже вдало вибрав позицію - на протилежному узліссі. Підхід до боєприпасів був придатним для реалізації його намірів.

Спроби команди встановити зв'язок були неефективними, оскільки стрілець перебував поза зоною досяжності звукового сигналу. Ймовірно, він сам мав на собі засоби захисту органів слуху, або ж міг чути тільки приглушений звук пострілу.

Варто зауважити, що група журналістів поверталася з передової та навіть погодила маршрут з українськими військовими. Як місце атаки (поза українською територією), так і напрямок (з боку Києва) давали нападникам елемент несподіванки.

Команда відреагувала швидко та правильно. По-перше, всі одразу ж зрозуміли, що на них напали. Члени команди провели негайну перевірку, щоб дізнатися, як справи в усіх, і ухвалили рішення піти з місцевості. При відступі всі члени команди сховалися в укритті та провели швидкий огляд тіл усіх членів команди, які потрапили під удар. Примітним було те, що перед виходом з машини необхідно було зібрати речі (мобільні

телефони та посвідчення преси), а також те, що ніхто з команди не мав спеціальної сумки з необхідними речами (докладніше про це пізніше).

Висновок

Напад не був спрямований на журналістів (на відстані 500 м і без видимого знаку PRESS). Це був дуже добре виконаний (терористичний) напад на цивільних осіб, які опинилися в даному випадку журналістами.

Команда швидко та зразково усунула небезпеку.

Встановлення зв'язку із нападником тут було б можливим лише за допомогою візуальних сигналів, але це було б неефективно.

Однак після того, як команда покинула автомобіль, всі були виснажені. Окрім того, що було при собі, не було нагальних речей - ні води, ні їжі, ні джерел живлення для техніки, ні бинтів, ні резервного зв'язку тощо.

Рекомендації на майбутнє

1. Налагоджуйте ефективну комунікацію всередині команди. Завдяки злагодженій комунікації ця команда журналістів вижила.
2. Позначте автомобіль як PRESS з усіх боків.
3. Не допускається, щоб обладнання лежало (f) розкиданним у машині. Упакуйте все у спеціальну сумку (Grab Bag).

Вміст спецсумки (Grab Bag)

Це рюкзак об'ємом 20-40 літрів. Зніміть поясний ремінь і відрегулюйте плечові ремені на максимальну ширину, щоб його можна було швидко надіти навіть із жилетом. Щоб рюкзаки команди знаходились окремо один від одного, рекомендується використовувати різні мітки на ручці для їх перенесення. Рукавички мають бути прикріплені до жилета за допомогою карабіну.

У сумці Grab Bag має бути три відділення:

Головне відділення (найбільше)

- 2 x 0,5 літри бутильованої води (запас), додаткова питна пляшка для використання
- Близько 1000 ккал упакованих продуктів тривалого зберігання (енергетичні, шоколадні батончики тощо)
- За необхідності тепла нижня куртка, кепка (захист від комарів та сонця та головний убір влітку).

Допоміжний предмет "Медик" відзначений хрестиком

- 2x аварійна ковдра

- 4x одноразові рукавички
- Ліки та перев'язувальні засоби

Корисне відділення (у верхній частині рюкзака легко доступне)

- Особисте обладнання
- Журналістське обладнання
- Ліхтарик
- Акумулятори
- Мобільний телефон (якщо він не в кишені одягу) та кабель для зарядки.